

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی تأثیر آموزش مهارت فرزندپروری توسط همتا بر ارتباط والد- فرزند
در خانواده‌های کولی ساکن میدان هرندی شهر تهران

پایان نامه

جهت برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در

رشته پرستاری کودکان

نویسنده:

زهرا فلاحی

اساتید راهنما:

گودرزی استاد راهنمای اول

خدیجه زارعی استاد راهنمای دوم

اساتید مشاور:

دکتر محمدرضا محمدی استاد مشاور روانپزشکی

دکتر حمید حقانی استاد مشاور آمار

سال ۱۳۹۷

چکیده:

زمینه و هدف: کیفیت فرزندپروری عامل عمده‌ای در رشد و تکامل فرزندان می‌باشد که نامناسب بودن آن در کنار تعارضات خانوادگی و فقدان رابطه‌ی گرم و مثبت با والدین همچنان که در خانواده‌های کولی موسوم به غربت شاهد آن هستیم، منجر به بروز مشکلات روحی و جسمی و اجتماعی در آینده فرزندان آنان می‌شود. هدف پژوهش بررسی تأثیر آموزش مهارت فرزندپروری توسط همتا بر رابطه والد-فرزندی بود.

مواد و روش‌ها: در این کارآزمایی بالینی تصادفی قبل و بعد با گروه کنترل، ۶۰ والد (مادر) دارای کودک ۶-۱۲ سال مشغول تحصیل در مدرسه صبح رویش (مخصوص کودکان کار) از بین خانواده‌های غربت ساکن میدان هرنندی شهر تهران انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده پرسشنامه مقیاس رابطه والد-فرزندی فاین و مورلند فرم مربوط به مادر بود که بوسیله فرزندان با کمک پژوهشگر قبل، بلافاصله و ۶ ماه بعد از مداخله تکمیل شد. همچنین پرسشنامه جمعیت‌شناختی قبل از مداخله برای کسب اطلاعات از مادران و با کمک پژوهشگر تکمیل شد. ۵ مادر بر اساس معیارهای انتخاب همتا در پژوهش حاضر به عنوان همتا انتخاب شدند و مهارت فرزندپروری بر اساس برنامه فرزندپروری مثبت به آنان آموزش داده شد. بعد از تشخیص توانایی آنان در رایحه مطالب توسط روانشناس گروه تحقیق، همتایان آموزش دیده به مادران گروه مداخله آموزش دادند. برای انجام مداخله مادران به ۶ گروه تقسیم شدند و هر گروه به یک همتا برای آموزش اختصاص داده شد. با توجه اینکه جلسات بصورت هفتگی بود، به هر گروه یک روز از هفته آموزش داده شد که در مجموع طی دو ماه مداخله انجام شد. مداخله طی ۴ کارگاه آموزشی ۲ ساعته هفتگی به روش بحث گروهی و ایفای نقش و به همراه ۴ جلسه ۲ ساعته انجام آشنایی، برگزاری جلسات دوره‌می در خانه مادران به صرف صبحانه و یا هنگام تورهای زیارتی توسط همتایان انجام شد. همچنین پژوهشگران و روانشناس در جلسات تشکیل شده حضور داشتند. گروه کنترل آموزشی دریافت نکرد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمون t مستقل و زوجی و کای دو تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: آزمون t مستقل نشان داد، میانگین نمرات کلی رابطه والد-فرزندی در فرم مربوط به مادر در دو گروه بلافاصله و ۶ ماه بعد از آموزش اختلاف معناداری از نظر آماری با هم دارند ($p < 0/05$).

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد آموزش فرزندپروری توسط همتا بر بهبود ارتباط مادر - فرزند در خانواده‌های غربت تأثیر داشته، ولی این گروه همچنان نیاز به آموزش بیشتر و مداوم دارند.

کلیدواژه‌ها: فرزندپروری، ارتباط والد - فرزند، گروه همتا، کولی

Teheran University of Medical Sciences

School of Nursing and Midwifery

An investigation into the effect of training peer-based parenting skills on parent-child relationships in Roma families residing in Harandi square, Tehran, Iran

"A thesis submitted as partial fulfillment of the requirements for Master of Science Degree"

By

Zahra Fallahi

Supervisor

Zahra Goudarzi

Khadijeh Zarei

Advisor

Dr. Mohammadreza Mohammadi

Dr. Hamid Haghani

Abstract

Introduction: Parenting quality is a major cause of growth and development in children, but its inappropriateness along with the familial conflict and the lack of warm and positive relationship with parents so we see in Roma families, called the Gorbat, leads to the psychological, physical and social problems in the child future. The present study aimed to investigate the effect of peer parenting skill training on the parent/child relationship.

Methods: In this before and after randomized clinical trial (RCT) with control group, 60 parents (mothers) with 6-12 year-old children, who were studying at Sobherouyesh School (for child labor) and had the eligibility for inclusion in the research, were randomly selected from the Gorbat families living in Harandi Square of Tehran City. Fine and Morelands Parent-child relationship scale questionnaire relating to the mother was the data collection tool which was collected by children with the help of researchers before, after and 3 months after the intervention. Furthermore, the demographic questionnaire before the intervention was completed to collect data from mothers with the help of researchers. five mothers were selected as peers according to the peer selection criterion in the present study and Parenting skills were taught to them based on the positive parenting program. After recognizing their abilities to present the content by psychologist of the research group, the trained peer taught mothers in the intervention group. For conducting intervention, mothers were divided into 3 groups each which was allocated to a peer for training. Regarding the fact that sessions were weekly, each group received training a day per week, and the intervention was completed in two months. the intervention was run in four weekly 2-hour workshops by group discussion and role play along with four weekly 2-hour sessions simultaneous with cooking, regular sessions in mother's houses for breakfast or during pilgrimage tours, by peers. Furthermore, researchers and psychologist also attended in sessions. The control group did not receive any training. Data analysis was done using SPSS software, independent and paired t-tests and Chi-square test.

Results: The independent t-test indicated that the mean score of parent-child relationship in the mother form was significantly different in two groups before, after and 3 months after the intervention ($p < 0.05$).

Conclusions: The results indicated that the peer parenting training affected the improvement of mother- child relationship in the Gorbat families, but this group still needed further and ongoing training.

Keywords: parenting; parent-child relationship; Peer group; Roma.